

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

TRẦN ĐÀ GIANG

**ĐẦU TƯ TRỰC TIẾP CỦA ĐỨC VÀO VIỆT NAM -
THỰC TRẠNG VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ**

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

TRẦN ĐÀ GIANG

**ĐẦU TƯ TRỰC TIẾP CỦA ĐỨC VÀO VIỆT NAM -
THỰC TRẠNG VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Nguyễn Thanh Đức

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn này là công trình nghiên cứu thực sự của cá nhân tôi, chưa được công bố trong bất cứ một công trình nghiên cứu nào. Các số liệu, nội dung được trình bày trong luận văn này là hoàn toàn hợp lệ và đảm bảo tuân thủ các quy định về bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ.

Tôi xin chịu trách nhiệm về đề tài nghiên cứu của mình.

Thái Nguyên, ngày ... tháng 5 năm 2015

Tác giả luận văn

Trần Đà Giang

LỜI CẢM ƠN

Trước hết, tôi xin được tỏ lòng biết ơn và gửi lời cảm ơn chân thành đến PGS.TS Nguyễn Thanh Đức - người trực tiếp hướng dẫn luận văn đã tận tình chỉ bảo và hướng dẫn tôi tìm ra hướng nghiên cứu, tiếp cận thực tế, tìm kiếm tài liệu, xử lý và phân tích số liệu, giải quyết vấn đề... nhờ đó tôi mới có thể hoàn thành luận văn Thạc sĩ của mình.

Ngoài ra, trong quá trình học tập, nghiên cứu và thực hiện đề tài tôi còn nhận được nhiều sự quan tâm, góp ý, hỗ trợ quý báu của quý thầy cô, đồng nghiệp, bạn bè và người thân. Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến: Cha mẹ và những người thân trong gia đình đã tạo điều kiện thuận lợi cho tôi trong suốt thời gian qua. Đặc biệt trong thời gian tôi theo học khóa Thạc sĩ tại trường Đại học kinh tế và Quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên, quý thầy cô Khoa Quản lý kinh tế và quý thầy cô Khoa Sau đại học nhà trường đã truyền đạt cho tôi những kiến thức bổ ích trong suốt hai năm học vừa qua.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày ... tháng 5 năm 2015

Tác giả luận văn

Trần Đà Giang

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC BẢNG	vi
DANH MỤC SƠ ĐỒ	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Tình hình nghiên cứu của đề tài	2
3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài	5
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu đề tài	5
5. Những đóng góp mới của đề tài	6
5. Kết cấu và nội dung của luận văn	6
Chương 1. MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN LIÊN QUAN ĐẾN ĐẦU TƯ TRỰC TIẾP NƯỚC NGOÀI CỦA ĐỨC VÀO VIỆT NAM	7
1.1. Cơ sở lý luận	7
1.1.1. Khái niệm đầu tư trực tiếp nước ngoài	7
1.1.2. Phân loại đầu tư trực tiếp nước ngoài	8
1.1.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến thu hút FDI	11
1.1.4. Các lý thuyết về đầu tư trực tiếp nước ngoài	17
1.1.5. Tác động của đầu tư trực tiếp nước ngoài đến nước nhận đầu tư	19
1.2. Cơ sở thực tiễn của việc thu hút FDI của Đức vào Việt Nam	25
1.2.1. Kinh nghiệm thu hút FDI của Trung Quốc	25
1.2.2. Kinh nghiệm thu hút FDI của Malaysia	27
1.2.3. Kinh nghiệm thu hút FDI của Thái Lan	28
1.2.4. Bài học kinh nghiệm rút ra cho Việt Nam	30

Chương 2. CHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	32
2.1. Các câu hỏi đặt ra mà đề tài cần giải quyết.....	32
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	32
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin.....	32
2.2.2. Phương pháp phân tích thông tin	33
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	35
Chương 3. THỰC TRẠNG ĐẦU TƯ TRỰC TIẾP NƯỚC NGOÀI	
CỦA ĐỨC VÀO VIỆT NAM.....	36
3.1. Thực trạng đầu tư của Đức vào Việt Nam.....	36
3.1.1. Giai đoạn 1993 - 1999.....	36
3.1.2. Giai đoạn 2000 - 2003.....	37
3.1.3. Giai đoạn 2004-2007.....	42
3.1.4. Giai đoạn 2008 - 2014.....	46
3.2. Đánh giá FDI của Đức vào Việt Nam giai đoạn 1993-2014	49
3.2.1. Những tác động tích cực	49
3.2.2. Một số vấn đề tồn tại.....	62
Chương 4. MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO MỘT SỐ GIẢI	
PHÁP NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ CỦA ĐẦU TƯ	
TRỰC TIẾP NƯỚC NGOÀI CỦA ĐỨC VÀO VIỆT NAM....	77
4.1. Định hướng thu hút đầu tư của Đức vào Việt Nam trong những	
năm tới	77
4.1.1. Phát triển quan hệ đầu tư giữa hai nước là khá lớn	77
4.1.2. Định hướng thu hút FDI của Đức vào Việt Nam trong thời	
gian tới.....	79
4.2. Cơ hội và thách thức quan hệ đầu tư giữa hai nước Đức - Việt	80
4.2.1. Cơ hội.....	81
4.2.2. Thách thức.....	84

4.3. Các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả thu hút FDI của Đức vào Việt nam trong thời gian tới	88
4.3.1. Hoàn thiện hệ thống luật pháp	89
4.3.2. Nâng cao tính cạnh tranh của môi trường đầu tư.....	91
4.3.3. Quy hoạch phát triển vùng, ngành kinh tế.....	93
4.3.4. Cải thiện cơ sở hạ tầng.....	95
4.3.5. Đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao	96
4.3.6. Đẩy mạnh xúc tiến đầu tư đối với các nhà đầu tư Đức.....	97
KẾT LUẬN	98
TÀI LIỆU THAM KHẢO	99

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3.1. Xu hướng FDI của Đức vào Việt Nam.....	38
Bảng 3.2. Đầu tư trực tiếp nước ngoài của các nước EU tại Việt Nam, 1988-2003.....	38
Bảng 3.3. Đầu tư của Đức vào Việt Nam phân theo ngành.....	40
Bảng 3.4. FDI của Đức tại Việt Nam phân theo vùng lãnh thổ.....	41
Bảng 3.5. Đầu tư trực tiếp nước ngoài 01/01/2007- 22/12/2007.....	44
Bảng 3.6. Số lượng dự án mới, vốn đăng ký mới giai đoạn 2008 - 2014.....	47
Bảng 3.7. Thành phố dẫn đầu trong thu hút FDI của Đức.....	48
Bảng 3.8. Chi phí lương tại một số thành phố lớn trong khu vực châu Á.....	62
Bảng 3.9. Chi phí kinh doanh tại một số thành phố lớn.....	75
Bảng 4.1. FDI ra nước ngoài của Đức.....	81

DANH MỤC SƠ ĐỒ

Sơ đồ 3.1. Tình hình đầu tư của Đức vào Việt Nam giai đoạn 2008-2013	46
Sơ đồ 3.2. Thu hút FDI phân theo khu vực các quốc gia giai đoạn 1995-2013 và dự báo 2014-2016 (tỷ USD).....	61
Sơ đồ 3.3. Top 20 quốc gia đầu tư FDI lớn nhất thế giới năm 2013	63

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Đầu tư trực tiếp nước ngoài đóng vai trò rất quan trọng trong sự tăng trưởng kinh tế của các quốc gia, đặc biệt là các quốc gia đang phát triển. Việt Nam không nằm ngoài xu thế đó khi mà lượng vốn FDI đóng vai trò như là một trong những động lực chủ yếu của tăng trưởng kinh tế của Việt Nam trong nhiều năm qua. Những thành tựu tăng trưởng đầy ấn tượng của Việt Nam giai đoạn từ 2000-2007 có sự đóng góp quan trọng của FDI. Với dấu mốc quan trọng là sự ra đời của Luật đầu tư nước ngoài năm 1987, Việt Nam đã bắt đầu quá trình mở cửa hội nhập, và tiếp nhận dòng vốn FDI như một yếu tố bổ sung cho sự thiếu hụt vốn đầu tư trong nước. Kể từ đó, dòng vốn FDI vào Việt Nam tăng đáng kể cả về chất và lượng và đã góp phần quan trọng trong việc hình thành nhiều ngành kinh tế mới, tạo ra nhiều việc làm, góp phần chuyển đổi cơ cấu kinh tế nước ta theo hướng hiện đại hoá...

Sau khủng hoảng tài chính toàn cầu 2008, nền kinh tế Việt Nam đối mặt với những khó khăn đặc biệt: sự sụt giảm tăng trưởng, sự suy giảm xuất khẩu, tình hình tài chính - tiền tệ bất ổn định, nợ công cao, thâm hụt ngân sách lớn, hệ thống doanh nghiệp đình trệ, phá sản nhiều... Trong những năm tới, nền kinh tế nước ta vừa phải khắc phục hậu quả của khủng hoảng kinh tế 2008, vừa bắt đầu tái cơ cấu kinh tế theo mô hình tăng trưởng mới. Việc thiếu vốn đầu tư là hiển nhiên đối với nền kinh tế nước ta hiện nay cũng như trong những năm sắp tới. Trong bối cảnh đó, có thể khẳng định rằng, FDI tiếp tục là nguồn vốn quốc tế quan trọng nhất đối với Việt Nam, khi viện trợ phát triển (ODA) đang có xu hướng giảm, khi đầu tư gián tiếp khá bấp bênh.

Chúng ta quan tâm đến FDI của Đức do một số lý do sau. Đức là một nước lớn trên thế giới, không chỉ là cường quốc thương mại mà còn là cường quốc đầu tư trên thế giới. Hiện nay, Đức xếp thứ 3 thế giới về đầu tư ra nước